

EEN TERUGBLIK OP HET SYMPOSIUM

SAMENWERKEN AAN VEILIGE SCHOLEN EN GROEIKANSEN VAN LEERLINGEN

29 JUNI 2022

Sinds vijf jaar zijn op steeds meer VO-scholen jongerenwerkers actief. Vanuit een gezamenlijke aanpak met onderwijspersoneel en jeugdzorgverleners beogen jongerenwerkers op school bij te dragen aan het versterken van schoolcarrières van leerlingen en een veilig schoolklimaat. Er zijn inmiddels heel wat ervaringen opgedaan in wat goed gaat binnen deze samenwerking en wat nog beter kan. Vanuit het lectoraat Youth Spot (HvA) zijn er verschillende [onderzoeken](#) uitgevoerd naar hoe deze samenwerking in de praktijk goed vorm kan krijgen en over wat de meerwaarde van jongerenwerk op school is.

Op 29 juni 2022 organiseerde [Lectoraat Youth Spot](#) (HvA) in samenwerking met [Jongerenwerk Utrecht](#), [Meerwaarde](#), [AM Supportteam](#) en de jongerenwerkorganisaties verbonden aan [Samen voor Jongeren Amsterdam](#) een symposium.

Moderator [Yinske Silva](#) opent het symposium. Aanwezig zijn leerkrachten, mentoren, jeugdzorgverleners, beleidsmedewerkers, zorg- en veiligheidscoördinatoren, jongerenwerkers en onderzoekers. Vanuit verschillende gemeenten in Nederland komen zij vandaag samen om elkaar te ontmoeten, kennis te delen en mogelijkheden te verkennen om de samenwerking in school verder te versterken.

Hoe denkt de leraar, hoe denkt de jongerenwerker?

[Dachar Wills](#) (trainer Jongerenwerk & School bij Samen voor Jongeren Amsterdam) start met het delen van zijn ervaringen als zowel leraar als jongerenwerker. Op ludieke wijze biedt hij meer inzicht in hoe de jongerenwerker denkt en handelt en hoe de leraar denkt en handelt. Hij stelt dat beide professies eigen doelen kennen t.a.v. wat zij jongeren willen bijbrengen en dat zij juist samen een unieke combinatie vormen om leerlingen te ondersteunen in hun proces naar volwassenheid.

Meerwaarde van jongerenwerk op school

[Willeke Manders](#) (senior onderzoeker bij Youth Spot) presenteert over de meerwaarde die het jongerenwerk kan vervullen in school. [Tarik Hamdiui](#) (Projectleider JoS AM-Supportteam) en [Janneke Ebben](#) (stafmedewerker bij JoU) vertalen inzichten uit onderzoek naar concrete praktijksituaties.

Jongerenwerkers hanteren **12 methodische principes** (zie figuur) waarmee ze inhoudelijk richting geven aan het contact met leerlingen. Via de inzet van deze principes zetten ze ten eerste in op **vroegsignalering** waarmee ze vroegtijdig inzicht krijgen in *wensen*, *behoeften* en *problemen* van individuen en groepen leerlingen. Zoals het signaleren van psychische kwetsbaarheid, geplande vechtpartijen of radicalisering. Ten tweede zetten ze in op het **ondersteunen van leerlingen** waarmee zij persoonlijke ontwikkeling en participatie van leerlingen op school en in de samenleving beogen te vergroten. Jongerenwerkers doen dit via zowel

individuele begeleiding als via groepsgerichte activiteiten. Soms in nauwe samenwerking met andere instanties zoals jeugdhulpverlening.

Ondersteunen leerlingen

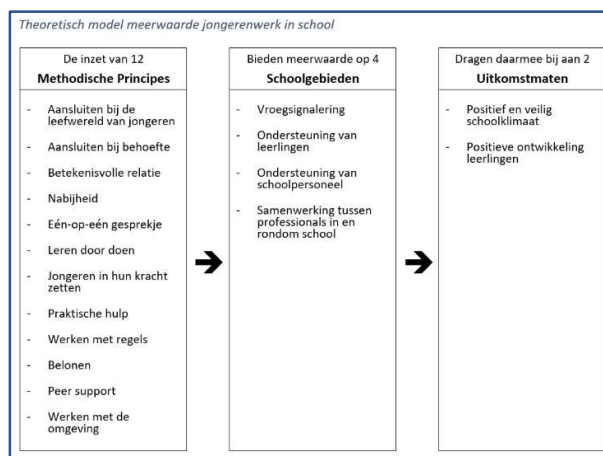
Janneke Ebben vertelt over een groep HAVO/VWO meiden die weinig activiteiten buitenshuis ondernemen, naast school. De jongerenwerker signaleert bij deze meiden behoefte aan ontmoeting en nastreven van (latente) ambities. De meiden hebben met de ondersteuning van de jongerenwerker een boekenclub gevormd. Hier vinden de leerlingen na schooltijd ruimte om te werken aan hun ambitie, maar de club is vooral een plek waar ze hun identiteit verder kunnen vormen en steun en verbinding ervaren vanuit hun peers.

Ten derde zetten jongerenwerkers in op het **ondersteunen van schoolpersoneel**. Zo ondersteunen zij leerkrachten bijvoorbeeld door hun expertise over straatcultuur of de online leefwereld van jongeren met leerkrachten te delen. Ook bemiddelen zij tussen school, ouders en jongeren wanneer er sprake is van conflicten. Jongerenwerkers kunnen in dit soort conflictsituaties dialoog op gang brengen tussen beide partijen en wederzijds begrip vergroten.

Ondersteunen schoolpersoneel

Tarik Hamdiui vertelt over een leerkracht die pestgedrag ervaart vanuit een groepje leerlingen. In een gesprek met de leerlingen blijken zij zich niet te herkennen in de beschuldiging. Ter voorbereiding op een gesprek met de leerkracht, stuurt hij de leerlingen aan op begrip en respect. Hij geeft hen tips over hoe ze in het gesprek gebruik kunnen maken van elkaars kwaliteiten en elkaar kunnen aanvullen. In het groepsgesprek neemt de jongerenwerker een meervoudig partijdige rol aan, waardoor hij wederzijds begrip vergroot. Het lukt om een positief gesprek te voeren, waardoor grotere escalatie mogelijk uitblijft. Tarik ziet in zijn praktijk hoe dit type interventies enerzijds jongeren vormt in het oplossen van conflicten en ook hoe dit leerkrachten kan ondersteunen.

Tot slot zetten jongerenwerkers in op het **verbinden van professionals en leefgebieden**. Jongerenwerkers werken samen in en rondom school, bijvoorbeeld met schoolpersoneel zoals mentoren en zorgcoördinatoren, met voorzieningen in de wijk zoals het buurthuis, met ouders en/of het informele netwerk van leerlingen, maar ook met politie en hulpverleningsinstanties. Hiermee zetten jongerenwerkers in op het verbinden van verschillende leefwerelden waarin jongeren zich bevinden; thuis, school, de vrije tijd én online. Door op deze vier schoolgebieden meerwaarde te bieden vanuit het jongerenwerk kan worden bijgedragen aan een positief en veilig schoolklimaat en een positieve ontwikkeling van leerlingen.

Themasessies: versterken van samenwerking in school

Na een korte pauze gingen de deelnemers uiteen in vijf themagroepen. Elke themagroep zocht antwoord op de volgende drie vragen:

- ➔ Waarom hebben we elkaar nodig op dit thema?
- ➔ Wie kan wat vanuit welke rol bijdragen en wat zou dit moeten opleveren?
- ➔ Wat zijn de randvoorwaarden om samenwerking op dit thema goed te organiseren?

1. Groeikansen voor alle leerlingen

Hoe maken we een gezamenlijke aanpak mogelijk waarin alle leerlingen zich kennis, vaardigheden en competenties eigen kunnen maken en leren ontdekken wie ze zijn, hoe ze met anderen om willen gaan en hoe ze deel kunnen uitmaken van de samenleving?

Uitkomst: Als jongeren in beeld zijn binnen de pedagogische driehoek, kan deze voor hen dienen als vangnet. Deze veiligheid kan bijdragen aan een positieve sociaal-emotionele ontwikkeling van jongeren door de herkenning of ontdekking van talenten en rolmodellen. Van de verschillende professionals vraagt dit dat zij binnen hun eigen rol blijven, maar interprofessioneel samenwerken. Voorwaardelijk hiervoor is dat professionals elkaar en elkaars expertise kennen, contact houden en vertrouwen in elkaar opbouwen.

2. Verbindingen tussen leefwerelden tot stand brengen

Hoe maken we een gezamenlijke aanpak mogelijk waarbij de leefwerelden van leerlingen (thuis, wijk, school, en online) zijn verbonden met elkaar?

Uitkomst: De stem van jongeren moet meer ruimte krijgen in de ondersteuning. Jongeren ervaren zelf geen verschillende leefwerelden, dus het is van belang dat professionals onderling kennis uitwisselen, met elkaar optrekken en een eenduidige boodschap naar jongeren brengen. Zo kunnen professionals bijvoorbeeld vanuit hun eigen expertise informatie 'vertalen'. Hiervoor is nodig dat professionals kennis hebben van de sociale kaart van de wijk, er verbinding gezocht wordt en er een heldere rolverdeling is, met vertrouwen in elkaars expertise.

3. Onderlinge versterking van jongerenwerk en schoolpersoneel

Hoe kunnen jongerenwerkers en schoolpersoneel elkaar versterken zodat ze kunnen aansluiten bij de leefwereld en behoeften van leerlingen, relaties met hen op kunnen bouwen, beginnende conflicten kunnen de-escaleren, en hen meer groeikansen kunnen bieden?

Uitkomst: Jongeren hebben er baat bij als jongerenwerkers en schoolpersoneel elkaar pedagogisch en didactisch versterken. Het versterkt vroegsignalering en dankzij de verschillende invalshoeken kan beter aangesloten worden bij de leefwereld van jongeren. Vanuit gezamenlijkheid kunnen professionals jongeren meer ondersteuning en richting bieden, bijvoorbeeld door onderlinge casusuitwisseling. Het is van belang dat er vanuit een heldere (overleg)structuur en planning samen geleerd en ontwikkeld wordt, en dat er een gezamenlijk normenkader geformuleerd wordt.

4. Samenwerken aan een veilige school

Hoe zorgen we er samen voor dat er een veilig schoolklimaat ontstaat waarin leerlingen en schoolpersoneel zich zowel fysiek als sociaal veilig voelen, waarin onderlinge nabijheid en betrokkenheid is, en er duidelijke regels en structuur zijn?

Iedere betrokkene heeft een eigen/andere uitwerking op een jongere. Een veilige school begint bij preventief werken, hiervoor is nodig dat jongeren laagdrempelig in contact kunnen komen met verschillende professionals. De kans op escalatie kan worden verminderd door samenwerking, waarbij het leveren van maatwerk een groter effect kan hebben op persoonlijke groei en talenten van jongeren. Vanuit de gemeente kan dit gefaciliteerd worden door bijvoorbeeld advisering en financiering. Het management van VO-scholen heeft als taak om draagvlak te creëren en richting te geven, waardoor jongerenwerk de focus kan houden op

vertrouwen naar leerlingen en het bouwen van bruggen in en rondom school. Onder andere een gezamenlijke visie en structureel overleg liggen aan de basis van dit slagen.

5. Passende ondersteuning voor leerlingen met een zorgbehoefte

Hoe maken we een gezamenlijke aanpak mogelijk waarin passende ondersteuning wordt vormgegeven voor leerlingen met een zorgbehoefte? Een aanpak waarin leerlingen met een zorgbehoefte extra ontwikkelmogelijkheden en informele steunbronnen krijgen aangereikt, en passende ondersteuning wordt geboden.

Professionals kijken allemaal vanuit hun eigen kwaliteit en ervaring naar de jongere. Nodig is om dit te bundelen en collectieve kennis te creëren. Zo kan er tijdig passende hulp geboden worden, zodat problemen niet verergeren. Dit is ook belangrijk voor doorgaande lijnen en een warme overdracht bij doorverwijzingen. Jongerenwerk kan voor jongeren een brug zijn naar (tijds) hulpverlening, hiervoor is wel nodig dat de zorgstructuur binnen school sterk staat. Onder andere goede afstemming onderling, eenduidigheid in informatie delen, en gezamenlijke doelen zijn randvoorwaardelijk voor een dergelijke zorgstructuur.

Na de themasessies zijn belangrijkste uitkomsten plenair teruggegeven. Het symposium wordt muzikaal afgesloten door rapper Kid Wonder met zijn muzikale ode aan het Jongerenwerk op School.

Wat volgt...?

Meer informatie en uitkomsten over onderzoek naar Jongerenwerk op School vindt u op onze website: www.hva.nl/youth-spot We verwachten begin 2023 de nieuwste resultaten te publiceren.

Blijf op de hoogte via de [LinkedIngroep van Youth Spot](#)